

Artistiek leider brengt een ode aan het theater

Artistiek leider Ira Judkovskaja van Tryater vertelt over *1000 & 1 Nacht*.
foto niels westra

**‘Scheherazade
is voor mij een kunstenaar én verhalenverteller’**

elisabeth post

Ira Judkovskaja wil met *1000 & 1 Nacht* een ode brengen aan het theater. Het is geen afscheidsvoorstelling, want de artistiek leider blijft ook na haar vertrek „gewoon theater maken”.

Ze heeft lang nagedacht over wat ze zou gaan maken, vertelt Ira Judkovskaja tijdens de presentatie van haar laatste voorstelling in het Energie Kenniscentrum op de berg van stortafval in Leeuwarden. „Afscheidsvoorstelling, dat klinkt alsof het ophoudt, terwijl ik toch gewoon theater blijf maken.” Daarom is *1000 & 1 Nacht* ‘gewoon’ de 22ste voorstelling die ze voor Tryater maakt en regisseert.

Judkovskaja wil met de voorstelling een ode brengen aan het theater, zegt ze. Een lofzang op zo’n drieduizend jaar podiumkunsten. „En op de kracht van de verbeelding.” En ook: „Het metaforisch denken, het vermogen om onszelf in een verhaal van een ander te herkennen, lijkt te verdwijnen.” De artistiek leider vindt dat er tegenwoordig veel stukken worden gemaakt als reactie op gebeurtenissen in de maatschappij. Daar is niks mis mee, ze deed het zelf ook. Zo werkte Judkovskaja in 2018 – onder meer samen met Kirsten van Santen van de *Leeuwarder Courant* – aan de voorstelling *Wereldburgers van de Voorstreek*. Het werd een muzikale voorstelling met verhalen van de winkeliers aan de Voorstreek. „Hoezo de integratie mislukt?”, dacht ze bij het maken van het project.

De artistiek leider kwam terecht bij *1000 & 1 Nacht*. Over een koning die uit jaloezie zijn overspelige vrouw doodt en daarna iedere maagd met wie hij ’s nachts het bed deelt. Het land stort in, iedereen vlucht uit angst voor de brute koning. Tot Scheherazade zijn pad kruist en besluit hem te genezen. Zij vertelt hem verhalen van zonsondergang tot de zon weer opkomt.

Judkovskaja: „Scheherazade is voor mij een kunstenaar én verhalenverteller. Ze bezit het idealisme wat ons kunstenaars drijft. En ze heeft de overtuiging dat wat wij maken en laten zien, er toe doet. Dat we de wereld een beetje kunnen veranderen. Zonder die overtuiging kunnen wij niet creëren.”

De laatste voorstelling gaat ook over de vraag of er voor de podiumkunst nog plek is in de samenleving. Immers, het rijk wil op cultuur bezuinigen en ook op professionele toneelgezelschappen. Het baart Judkovskaja zorgen. „Deze voorstelling is tevens een ode aan vitaliteit, rijkdom en het plezier van de live-kunst.”

Eelco Venema, Romke Toering, Peter van de Witte, Raymond Muller en Peter Sijbenga hebben op verzoek van Judkovskaja ieder een verhaal uit *1000 & 1 Nacht* bewerkt. Al die verhalen worden afzonderlijk door zeven acteurs gespeeld – Beppe Costa verzorgt de muziek. Judkovskaja betoogt al jaren dat dé manier van theatermaken niet bestaat. *1000 & 1 Nacht* is ook een statement. „De schrijvers zorgen voor verschillende invalshoeken en zo ontstaat er een potpourri van stijlen op het toneel.”

13 mei tot en met 6 juni in een tent op de vuilstort bij het Energie Kenniscentrum.

1000 & 1 Nacht –

Kaarten via www.tryater.nl